

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

2. prosince 2010*

Ve věci C-334/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Meiningen (Německo) ze dne 12. srpna 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 24. srpna 2009, v řízení

Frank Scheffler

proti

Landkreis Wartburgkreis,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení A. Arabadžev, předseda senátu, A. Rosas (zpravodaj), a P. Lindh, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

vzhledem k tomu, že Soudní dvůr hodlá rozhodnout usnesením s odůvodněním v souladu s čl. 104 odst. 3 prvním pododstavcem svého jednacího řádu,

po vyslechnutí generálního advokáta,

vydává toto

Usnesení

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice Rady 91/439/EHS ze dne 29. července 1991 o řidičských průkazech (Úř. věst. L 237, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 317), ve znění směrnice Rady 2006/103/ES ze dne 20. listopadu 2006 (Úř. věst. L 363, s. 344, dále je „směrnice 91/439“).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu, v němž proti sobě stojí na jedné straně F. Scheffler, německý státní příslušník, který je držitelem řidičského oprávnění skupiny B uděleného v Polsku, a na druhé straně Landkreis Wartburgkreis (dále jen „Landkreis“), ve věci rozhodnutí, kterým Landkreis zbavil F. Schefflera práva využívat řidičské oprávnění na území Spolkové republiky Německo.

Právní rámec

Právní úprava Unie

- 3 První bod odůvodnění směrnice 91/439, která zrušila ode dne 1. července 1996 první směrnici Rady 80/1263/EHS ze dne 4. prosince 1980 o zavedení řidičského průkazu Společenství (Úř. věst. L 375, s. 1) zní:

„[...] pro účely společné dopravní politiky a jako příspěvek ke zlepšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, jakož i ulehčení pohybu osob, které se usazují v jiném státě než v tom, ve kterém vykonaly zkoušku k získání řidičského oprávnění, je třeba, aby existoval řidičský průkaz podle vzoru Společenství, který by členské státy vzájemně uznávaly bez povinnosti výměny průkazů.“

- 4 Čtvrtý bod odůvodnění téže směrnice zní:

„[...] vzhledem k tomu, že z důvodu bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je třeba stanovit minimální požadavky pro vydávání řidičských průkazů.“

5 Poslední bod odůvodnění směrnice 91/439 upřesňuje:

„[...] z důvodů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích by navíc měly mít členské státy možnost uplatňovat vnitrostátní předpisy při odnímání, pozastavování a rušení řídičských průkazů týkající se všech držitelů řídičských průkazů, kteří mají obvyklé bydliště na jejich území.“

6 Článek 1 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy zavedou národní řídičský průkaz podle vzoru Společenství obsaženého v příloze I nebo Ia v souladu s touto směrnicí. [...]

2. Řidičské průkazy vydané členskými státy se vzájemně uznávají.

3. Jestliže si držitel platného národního řídičského průkazu zřídí obvyklé bydliště v jiném členském státě než v tom, který průkaz vydal, může hostitelský členský stát uplatňovat na držitele průkazu své vnitrostátní předpisy o době platnosti průkazu, lékařských prohlídkách, daňové předpisy a může do průkazu zaznamenat jakékoli údaje nezbytné pro správní účely.“

7 Článek 7 odst. 1 téže směrnice zní:

„Řidičské průkazy mohou být [rovněž] vydány pouze žadatelům,

- a) kteří vykonali zkoušku k získání řidičského oprávnění [uspěli ve zkoušce dovedností a chování, teoretické zkoušce] a kteří jsou zdravotně způsobilí v souladu s přílohami II a III;
- b) kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu, který řidičský průkaz vydal, nebo kteří mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují.“

8 Článek 7 odst. 5 směrnice 91/439 stanoví:

„Nikdo nesmí být držitelem řidičských průkazů více než jednoho členského státu.“

9 Článek 8 odst. 2 a odst. 4 první pododstavec téže směrnice stanoví:

„2. S výhradou zachování zásady teritoriality trestních a policejních předpisů může členský stát, ve kterém má držitel řidičského průkazu obvyklé bydliště, uplatňovat své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na držitele řidičského průkazu vydaného jiným členským státem a v případě nutnosti vyměnit za tímto účelem řidičský průkaz.“

[...]

4. Každý členský stát může odmítnout uznat platnost jakéhokoli řidičského průkazu vydaného jiným členským státem osobě, na kterou se na území prvního členského státu vztahuje některé z opatření podle odstavce 2.“

10 Článek 9 první pododstavec zmíněné směrnice upřesňuje, že se „obvyklým bydlištěm“ rozumí „místo, kde se určitá osoba obvykle zdržuje, tj. nejméně 185 dní v kalendářním roce z důvodů osobních a profesních vazeb nebo v případě osob bez profesních vazeb z důvodu osobních vazeb vyplývajících z úzkých vztahů mezi touto osobou a místem, kde bydlí.“

11 Článek 12 odst. 3 směrnice 91/439 zní:

„Členské státy si jsou nápomocny při provádění této směrnice a v případě potřeby si vymění informace o řidičských průkazech, které zaregistrovaly.“

Vnitrostátní právní úprava

12 Relevantní vnitrostátní právní úpravou je nařízení o přípuštění osob k provozu na pozemních komunikacích (nařízení o řidičských průkazech) [Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnisverordnung-Verordnung)] ze dne 18. srpna 1998 (BGBl. 1998 I, s. 2214), ve znění nařízení ze dne 14. června 2006 (BGBl. 2006 I, s. 1329, dále jen „FeV“) a zákon o provozu na pozemních komunikacích (Straßenverkehrsgesetz), ve znění použitelném na spor v původním řízení (BGBl. 2006 I s. 1958, dále jen „StVG“).

Právní úprava uznávání řidičských průkazů vydaných jinými členskými státy

- 13 Pokud jde o uznávání řidičských průkazů vydaných jinými členskými státy, článek 28 odst. 1, 4 a 5 FeV stanoví:

„1) Držitelům platného řidičského oprávnění [Evropské unie] nebo [Evropského hospodářského prostoru (dále jen ‚EHP‘)], kteří mají obvyklé bydliště ve smyslu § 7 odst. 1 nebo 2 v Německu, je dovoleno – s výhradou omezení podle odstavců 2 až 4 – řídit motorová vozidla v této zemi v rozsahu svého oprávnění. Podmínky zahraničního řidičského oprávnění je nutno dodržovat i v Německu. Na tato řidičská oprávnění se použijí ustanovení tohoto nařízení, není-li stanoveno jinak.

[...]

(4) Oprávnění podle odstavce 1 neplatí pro držitele řidičského oprávnění [Unie] nebo EHP,

[...]

3. kterým bylo řidičské oprávnění v Německu odňato, a to předběžně či pravomocně soudem nebo na základě okamžitě vykonatelného či pravomocného opatření správním orgánem, nebo kterým bylo udělení řidičského oprávnění pravomocným

rozhodnutím zakázáno nebo kterým řidičské oprávnění nebylo odňato jen proto, že se tito mezitím řidičského oprávnění vzdali,

[...]

(5) Právo využívat řidičské oprávnění [Unie] nebo EHP v Německu následně po některém z rozhodnutí uvedených v odst. 4 bodech 3 a 4 bude přiznáno na žádost, pokud důvody odnětí nebo zákazu již pominuly.“

Právní úprava pozbytí práva využívat řidičské oprávnění

¹⁴ Článek 3 odst. 1 a 2 StVG stanoví:

„1. Pokud je osoba nezpůsobilá k řízení motorového vozidla, orgán příslušný na úseku udělování řidičských oprávnění jí oprávnění odejme. V případě zahraničního řidičského oprávnění je účinkem odnětí – přestože je uskutečněno podle jiných ustanovení – pozbytí práva využívat řidičské oprávnění v Německu.

2. Odnětím řidičské oprávnění zaniká. U zahraničního řidičského oprávnění zaniká právo řízení v tuzemsku [...]“

¹⁵ Podle § 46 FeV odst. 1, který provádí § 3 zákona o provozu na pozemních komunikacích (Straßenverkehrsgesetz), orgán příslušný na úseku udělování řidičských oprávnění toto oprávnění odejme, vyjde-li najevo, že držitel řidičského oprávnění

je nezpůsobilý k řízení motorových vozidel. Odstavec 5 zmíněného § 46 stanoví, že „v případě zahraničního řidičského oprávnění je účinkem jeho odnětí pozbytí práva řídit motorová vozidla v tuzemsku.“

Právní úprava způsobilosti k řízení motorových vozidel

- ¹⁶ Pokud jde o způsobilost k řízení motorových vozidel, ustanovení § 11 FeV, nadepsané „Způsobilost“, upřesňuje:

„(1) Žadatelé o řidičské oprávnění musí splňovat nezbytné fyzické a duševní požadavky. Tyto nejsou splněny zejména v případě nemoci nebo postižení uvedených v příloze 4 nebo 5, u nichž je vyloučena způsobilost [k řízení motorových vozidel] nebo podmíněná způsobilost [k tomuto řízení]. [...]

(2) Vyjdou-li najevo skutečnosti odůvodňující pochybnosti o fyzické nebo duševní způsobilosti žadatele o řidičské oprávnění mohou příslušné na úseku udělování řidičských oprávnění vyžadovat, aby dotčená osoba předložila lékařský znalecký posudek za účelem vypracování rozhodnutí o udělení nebo prodloužení řidičského oprávnění nebo o stanovení omezení či podmínek. [...]

(3) Předložení lékařského posudku úředně uznaného posudkového orgánu o způsobilosti k řízení (lékařsko-psychologický znalecký posudek) může být nařízeno k vyjasnění pochybností o způsobilosti k řízení pro účely odstavce 2 [zejména]

[...]

4. v případě závažného nebo opakovaného porušení pravidel silničního provozu nebo v případě trestných činů, které se vztahují k silničnímu provozu nebo ke způsobilosti k řízení [...]

nebo

5. při opětovném udělení řídičského oprávnění,

[...]

- b) jestliže k odnětí řídičského oprávnění došlo z jednoho z důvodů uvedených v bodě 4.

[...]

(8) Pokud dotčená osoba odmítne podrobit se vyšetření nebo pokud ve stanovené lhůtě nepředloží orgánu příslušnému na úseku udělování řídičských oprávnění znalecký posudek, jehož předložení tento orgán požadoval, je příslušný orgán oprávněn dojít ve svém rozhodnutí k závěru, že dotčená osoba není způsobilá k řízení. [...]"

¹⁷ Ustanovení § 13 FeV, nadepsané „Způsobilost v případě problémů s alkoholem“, opravňuje příslušné orgány, aby za určitých okolností nařídily předložení lékařsko-psychologického znaleckého posudku za účelem vypracování rozhodnutí o udělení nebo prodloužení platnosti řídičského oprávnění nebo o stanovení omezení či podmínek ve vztahu k tomuto řídičskému oprávnění. Tak je tomu především v případě,

kdy na základě lékařského posudku nebo určitých skutečností existují indicie o zneužívání alkoholu, nebo pokud došlo opakovaně a pod vlivem alkoholu k porušení předpisů v oblasti silničního provozu.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 18 Frank Scheffler má několik záznamů v centrálním registru řidičů o několika trestných činech, mimo jiné o trestném činu řízení bez řidičského oprávnění v souběhu s řízením pod vlivem alkoholu s hodnotou alkoholu v krvi ve výši 1,94 ‰, kterého se dopustil dne 11. března 2000.
- 19 Dne 29. února 2000 se F. Scheffler vzdal svého německého řidičského oprávnění uděleného dne 28. února 1986, protože v důsledku těchto činů dosáhl maximálního počtu 18 trestných bodů, který obnáší řidičské oprávnění v Německu.
- 20 Dne 5. srpna 2004 podal F. Scheffler žádost o udělení nového řidičského oprávnění, která byla rozhodnutím ze dne 17. února 2005 zamítnuta z důvodu, že nesplnil požadavek Landkreis předložit lékařsko-psychologický znalecký posudek o své způsobilosti k řízení motorových vozidel.
- 21 Frank Scheffler získal dne 15. října 2004 polské řidičské oprávnění, v němž je uveden údaj o jeho bydlišti v Polsku. Jeho cestovní pas obsahuje potvrzení o pobytu na polském území po dobu šesti měsíců.

- 22 Landkreis zjistil skutečnost, že F. Schefflerovi bylo uděleno polské řidičské oprávnění při silniční kontrole v březnu roku 2006.
- 23 Frank Scheffler požádal dne 13. dubna 2006 Landkreis o uznání práva využívat na německém území polské řidičské oprávnění. Dne 26. dubna 2006 předložil znalecký posudek o své způsobilosti k řízení motorových vozidel vydaný TÜV Thüringen eV s datem 1. listopadu 2004, který se zakládal na vyšetření provedeném dne 18. října 2004.
- 24 Předkládající soud uvádí, že závěrem tohoto posudku byla negativní prognóza způsobilosti F. Schefflera k řízení motorových vozidel, a to kvůli jeho řízení pod vlivem alkoholu v minulosti, přičemž tento závěr vycházel především ze skutečnosti, že hodnota alkoholu v krvi ve výši 1,94 ‰, která byla zjištěna dne 11. března 2000, byla důkazem nadměrné konzumace alkoholu a toho, že se F. Schefflerovi nepodařilo zbavit se svých návyků spojených s konzumací alkoholu.
- 25 Landkreis uložil dne 23. května 2006 F. Schefflerovi povinnost předložit nejpozději do 1. srpna 2006 nový znalecký posudek za účelem ověření jeho způsobilosti k řízení motorových vozidel.
- 26 Příslušný polský orgán, který udělil F. Schefflerovi dne 15. října 2004 řidičské oprávnění, uvedl ve svém dopise ze dne 3. srpna 2006, že jmenovaný učinil prohlášení – poté co byl informován o případném hrozícím trestním postihu – že mu v Německu nebyl zadržen řidičský průkaz ani odňato řidičské oprávnění.

- 27 Dopisy ze dne 24. dubna a 30. května 2007 zopakoval Landkreis svůj příkaz ze dne 23. května 2006, kterým F. Schefflerovi uložil povinnost předložit znalecký posudek o způsobilosti k řízení motorových vozidel. Měl za to, že na základě posudku ze dne 18. října 2004 vyšly po udělení polského řídičského oprávnění dne 15. října 2004 najevo nové skutečnosti, které odůvodňují pochybnosti o způsobilosti jmenovaného k řízení motorových vozidel. Dále bylo jmenovanému vytýkáno, že učinil před polským orgánem nepravdivé prohlášení.
- 28 Vzhledem k tomu, že F. Scheffler odmítl předložit nový znalecký posudek o své způsobilosti k řízení motorových vozidel, rozhodl Landkreis rozhodnutím ze dne 15. srpna 2007, že jmenovaný pozbývá právo využívat polské řídičské oprávnění na německém území (dále jen „rozhodnutí o pozbytí práva“), a nařídil okamžitý výkon této části svého rozhodnutí a zamítl žádost o uznání tohoto práva.
- 29 Toto rozhodnutí bylo po věcné stránce odůvodněno tím, že F. Scheffler řídil dne 11. března 2000 pod vlivem alkoholu s obsahem alkoholu v krvi ve výši 1,94 ‰, což zavdalo důvod k pochybnostem o jeho způsobilosti k řízení motorových vozidel. Tyto pochybnosti nebyly vyvráceny předložením znaleckého posudku. Podle tohoto rozhodnutí je třeba zohlednit, že o znaleckém posudku ze dne 18. října 2004 se orgán dozvěděl až v průběhu dubna 2006 a že Frank Scheffler tyto skutečnosti polskému orgánu zamlčel. V rozhodnutí se uvádí, že nezpůsobilost k řízení motorových vozidel byla již prokázána na základě tohoto posudku ze dne 18. října 2004. V tomtéž rozhodnutí je uveden závěr, že je ve veřejném zájmu naříditi jeho okamžitý výkon, neboť existuje nebezpečí, že F. Scheffler bude opět jednat pod vlivem alkoholu.
- 30 Frank Scheffler, kterému bylo rozhodnutí o pozbytí práva doručeno dne 17. srpna 2007, podal dne 26. srpna 2007 odvolání k Thüringer Landesverwaltungsamt (zemský správní úřad v Duryňsku). Zároveň s tím podal návrh na odložení výkonu rozhodnutí k Verwaltungsgericht Meiningen (správní soud v Meiningenu).

- 31 Rozhodnutím ze dne 13. prosince 2007 Thüringer Landesverwaltungsamt odvolání F. Schefflera podané proti rozhodnutí o pozbytí práva ze dne 15. srpna 2007 zamítl. Dne 1. února 2008 napadl jmenovaný uvedené rozhodnutí žalobou na neplatnost u Verwaltungsgericht Meiningen. Navrhuje, aby rozhodnutí o pozbytí práva ve znění vyplývajícím z rozhodnutí o odvolání ze dne 13. prosince 2007 bylo zrušeno.
- 32 Předběžná otázka je předkládána v rámci tohoto řízení o žalobě na neplatnost rozhodnutí.

Návrh na nařízení předběžného opatření

- 33 Návrh na odklad výkonu rozhodnutí byl usnesením Verwaltungsgericht Meiningen ze dne 1. října 2007 zamítnut. Tento soud rovněž zamítl usnesením ze dne 21. listopadu 2008 návrh podaný F. Schefflerem, kterým se jmenovaný domáhal změny usnesení ze dne 1. října 2007 a přiznání odkladného účinku jeho žalobě.
- 34 Dne 15. prosince 2008 se F. Scheffler odvolal proti usnesení ze dne 21. listopadu 2008 k Thüringer Oberverwaltungsgericht (vrchní správní soud Durynska) s poukazem na to, že na základě nedávné judikatury Soudního dvora, a sice rozsudku ze dne 26. června 2008, Wiedemann a Funk (C-329/06 a C-343/06, Sb. rozh. s. I-4635), jakož i rozsudku Zerche a další (C-334/06 až C-336/06, Sb. rozh. s. I-4691), došlo ke změně právní úpravy použitelné na daný případ. Frank Scheffler tvrdí, že Landkreis nebyl oprávněn ověřovat jeho způsobilosti k řízení motorových vozidel vzhledem k tomu, že v okamžiku udělení polského řídičského oprávnění splňoval podmínku bydliště. Dále uvedl, že znalecký posudek o jeho způsobilosti k řízení motorových vozidel nepředstavuje pozdější jednání následující po tomto udělení řídičského oprávnění, k němuž

by bylo možné na základě práva Unie přihlížet, a že se tento posudek týká jednání, které chronologicky předcházelo datu získání polského řidičského oprávnění.

35 Usnesením ze dne 26. března 2009 Thüringer Oberverwaltungsgericht nakonec přiznal žalobě, kterou bylo napadeno rozhodnutí o pozbytí práva, odkladný účinek.

36 Thüringer Oberverwaltungsgericht dospěl ve svém usnesení k závěru, že znalecký posudek ze dne 1. listopadu 2004 nemůže být skutečností, která by mohla hostitelský členský stát *a posteriori* zbavit povinnosti vzájemného uznávání. Uvedený soud má za to, že z usnesení Soudního dvora ze dne 6. dubna 2006, Halbritter (C-227/05), jednoznačně vyplývá, že současné závěry týkající se způsobilosti k řízení motorových vozidel, která se zakládají na událostech předcházejících vydání řidičského oprávnění, jsou v rozporu s právem Unie, neboť držení řidičského průkazu vydaného členským státem musí být považováno za důkaz toho, že držitel průkazu splňoval v den, kdy mu byl vydán, podmínky pro jeho vydání stanovené směrnicí 91/439 včetně podmínky způsobilosti k řízení motorových vozidel. Jinak by tomu bylo pouze v situaci, kdy by se posudek o způsobilosti k řízení motorových vozidel týkal „chování“ dotčené osoby v době po udělení řidičského oprávnění v jiném členském státě (výše citované usnesení Halbritter, bod 38). Thüringer Oberverwaltungsgericht je toho názoru, že z této formulace jednoznačně vyplývá, že se nevztahuje ke znaleckému posudku jako takovému, nýbrž k porušení pravidel silničního provozu ze strany dotčené osoby.

Žaloba, kterou bylo napadeno rozhodnutí o pozbytí práva

37 Verwaltungsgericht Meiningen ve svém předkládacím rozhodnutí vychází z toho, že Soudní dvůr připustil výjimky ze zásady vzájemného uznávání řidičských průkazů podle směrnice 91/439 pouze v určitých případech.

- 38 Má za to, že výjimka je přípustná v případě, že na základě údajů uvedených v řídicím průkazu nebo jiných nesporných informací pocházejících z členského státu vydání bylo prokázáno, že v době, kdy byl zmíněný řídicí průkaz vydán, neměl jeho držitel – jemuž bylo na území hostitelského členského státu odňato předchozí řídicí oprávnění – obvyklé bydliště na území členského státu vydání (rozsudek Zerche a další, bod 70).
- 39 Předkládající soud je toho názoru, že tomu tak v projednávané věci není. Bydliště F. Schefflera je zapsáno v polském řídicím průkazu a neexistuje žádná nepopiratelná informace pocházející ze státu vydání, která by vyvracela skutečnost, že jmenovaný měl k datu udělení řídicího oprávnění bydliště v Polsku.
- 40 Dále je předkládající soud toho názoru, že členský stát obvyklého bydliště může být zproštěn povinnosti vzájemného uznávání řídicích průkazů a využít možnosti, kterou mu přiznává čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439/EHS, a sice použít na držitele řídicího průkazu vydaného jiným členským státem své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídicího oprávnění z důvodu chování dotčené osoby po jeho získání (výše citované usnesení Halbritter, bod 38, a výše citovaný rozsudek Zerche a další, bod 56) nebo též z důvodů „okolností“, které nastaly po jeho získání (výše citované usnesení Halbritter, bod 38).
- 41 Předkládající soud je toho názoru, že z judikatury zmíněné v předchozím bodě vyplývá, že členským státům je v každém případě na základě čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439/

EHS dovoleno uplatnit své vnitrostátní předpisy v oblasti ověřování způsobilosti a odnímání řídičského oprávnění na ty řidiče vozidel, kteří po získání řídičského oprávnění v některém členském státě Unie na sebe v tuzemsku opět negativně upozorní nebo zavdají důvod k pochybnostem o své způsobilosti k řízení motorových vozidel.

- 42 Předkládající soud však poukazuje na to, že „chování“, které by mohlo ve členském státě obvyklého bydliště odůvodnit uplatňování opatření k omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění uděleného v jiném členském státě ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 je nepochybně dáno v případě, kdy se držitel takového oprávnění po jeho získání znovu dopustil jednání nebo opomenutí v oblasti silničního provozu, které dovoluje učinit závěr, že je nezpůsobilý k řízení motorových vozidel, avšak ve věci v původním řízení se F. Scheffler po 15. říjnu 2004 žádného porušení pravidel silničního provozu, které by bylo takovýmto „chováním“, nebo které by případně bylo možné vzít v potaz na základě práva Unie, neodpustil. Předkládající soud uvádí, že existuje pouze znalecký posudek o způsobilosti k řízení motorových vozidel ze dne 1. listopadu 2004, který byl vypracován na základě vyšetření ze dne 18. října 2004.
- 43 Předkládajícímu soudu se nedaří vyvodit z judikatury Soudního dvora, především pak z výše citovaného usnesení Halbritter, žádné vodítko k tomu, zda po udělení řídičského oprávnění v jiném členském státě dává členskému státu obvyklého bydliště právo postupovat proti držiteli uvedeného řídičského oprávnění podle čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439/EHS pouze protiprávní jednání dotčené osoby v oblasti silničního provozu.
- 44 Uvedený předkládající soud má za to, že není vyloučeno, aby byl znalecký posudek předložený v projednávaném případě považován za novou skutečnost, která členskému státu obvyklého bydliště příznává právo postupovat proti držiteli zahraničního řídičského oprávnění podle čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439/EHS. Tento znalecký posudek

totiž sice obsahuje informace o minulých skutečnostech, avšak zároveň obsahuje prognózu do budoucnosti ohledně způsobilosti F. Schefflera k řízení motorových vozidel, která byla formulována po datu udělení polského řídičského oprávnění a spočívá na vyšetření provedeném po tomto datu.

- 45 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Meiningen rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Smí členský stát v souladu s čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439[...] využít svého oprávnění podle čl. 8 odst. 2 této směrnice, a sice uplatnit své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění na držitele řídičského průkazu vydaného jiným členským státem v návaznosti na znalecký posudek o způsobilosti k řízení předložený držitelem řídičského oprávnění uděleného jiným členským státem, jestliže byl tento posudek sice vypracován po okamžiku vydání řídičského průkazu a je navíc založen na vyšetření dotčené osoby provedeném až po vydání řídičského průkazu, avšak časově se váže k okolnostem, které existovaly před vydáním řídičského průkazu?“

K předběžné otázce

- 46 V souladu s čl. 104 odst. 3 prvním pododstavcem jednacího řádu může Soudní dvůr, pokud lze odpověď na předběžnou otázku jasně vyvodit z judikatury, po vyslechnutí generálního advokáta kdykoli rozhodnout usnesením s odůvodněním, které obsahuje odkaz na příslušnou judikaturu.

47 Uvedené ustanovení je třeba použít v projednávané věci.

Úvodní poznámky

48 Zaprvé je třeba připomenout, že Soudní dvůr již zkoumal ustanovení FeV v souvislosti s čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 nejen ve výše citovaném usnesení Halbritter a usnesení ze dne 28. září 2006, Kremer (C-340/05), ale i ve výše citovaných rozsudcích Wiedemann a Funk, jakož i Zerche a další; rozsudcích ze dne 20. listopadu 2008, Weber (C-1/07, Sb. rozh. s. I-8571); ze dne 19. února 2009, Schwarz (C-321/07, Sb. rozh. s. I-1113) nebo též v usnesení ze dne 9. července 2009, Wierer (C-445/08).

49 Zadruhé z prvního bodu odůvodnění směrnice 91/439 vyplývá, že obecná zásada vzájemného uznávání řídičských průkazů vydaných v členských státech, upravená v čl. 1 odst. 2 této směrnice, byla zakotvena zejména za účelem ulehčení pohybu osob, které se usazují v jiném státě než v tom, ve kterém vykonaly zkoušku k získání řídičského oprávnění.

50 Podle ustálené judikatury počítá zmíněný čl. 1 odst. 2 se vzájemným uznáváním řídičských průkazů vydaných v členských státech bez jakýchkoliv formalit. Toto ustanovení ukládá členským státům jasnou a přesnou povinnost, která neponechává žádný prostor pro uvážení opatření, jež mají být přijata k jejímu splnění.

- 51 Soudní dvůr z toho dovodil, že členskému státu vydání přísluší ověřit, zda jsou splněny minimální podmínky uložené právem Společenství, zejména podmínky týkající se bydliště a způsobilosti k řízení, a tudíž zda je vydání řidičského průkazu, případně nového řidičského průkazu, odůvodněno (viz výše uvedené rozsudky, Wiedemann a Funk, bod 52, jakož i Zerche a další, bod 49).
- 52 Pokud tedy orgány členského státu vydaly řidičský průkaz v souladu s čl. 1 odst. 1 směrnice 91/439, nejsou jiné členské státy oprávněny ověřovat, zda byly dodrženy podmínky k jeho vydání stanovené touto směrnicí. Držení řidičského průkazu vydaného členským státem musí být totiž považováno za důkaz toho, že držitel tohoto řidičského průkazu splňoval zmíněné podmínky v den, kdy mu byl průkaz vydán (výše uvedené rozsudky Wiedemann a Funk, bod 53, jakož i Zerche a další, bod 50), a to včetně podmínek způsobilosti k řízení motorových vozidel.
- 53 Právě ve světle těchto úvodních poznámek je třeba zkoumat otázku položenou předkládajícím soudem.
- 54 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda ustanovení čl. 1 odst. 2 ve spojení s ustanoveními čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 brání tomu, aby členský stát, který využije možnosti, kterou mu dává čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439/EHS, a tedy uplatní své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na držitele řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě, odmítl uznat na svém území řidičské oprávnění vyplývající z platného řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě, a to na základě znaleckého posudku o způsobilosti k řízení motorových vozidel předloženého tímto držitelem řidičského oprávnění, jestliže byl tento posudek sice vypracován po datu vydání uvedeného řidičského průkazu a na základě vyšetření dotčené osoby provedeného až po tomto datu, avšak týká se především okolností nastalých před tímto datem.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

- 55 Frank Scheffler tvrdí, že znalecký posudek o jeho způsobilosti k řízení motorových vozidel v zásadě nemůže představovat chování následující po vydání řidičského průkazu v jiném členském státě, které by mohlo odůvodnit uplatnění vnitrostátních předpisů týkajících se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění ve smyslu judikatury Soudního dvora. Takovým chováním by podle jeho názoru mohlo být pouze porušení pravidel silničního provozu po vydání tohoto průkazu.
- 56 Evropská komise naproti tomu tvrdí, že pojem „okolnosti nebo chování následující po vydání řidičského průkazu“ nemusí nutně spočívat v porušení pravidel silničního provozu. Má za to, že není vyloučeno, že znalecký posudek o způsobilosti k řízení motorových vozidel umožní členskému státu odeprít právo využívat na jeho území řidičské oprávnění udělené v jiném členském státě za podmínky, že se tento posudek, který byl vypracován po vydání řidičského průkazu v jiném členském státě, týká aspoň z části řidičova chování po tomto vydání a zachycuje nebezpečnost, která je indicií o nezpůsobilosti dotyčné osoby k řízení na pozemních komunikacích.

Odpověď Soudního dvora

- 57 V první řadě je třeba poukázat na to, že předběžná otázka se netýká platnosti řidičského průkazu vydaného žalobci dne 15. října 2004 z pohledu čl. 7 odst. 1 směrnice 91/439. Z předkládacího rozhodnutí Verwaltungsgericht Meiningen totiž vyplývá, že uvedený soud má za to, že řidičský průkaz byl v Polsku vydán v souladu s podmínkami stanovenými směrnicí 91/439, a že se uvedený soud svojí otázkou zaměřuje pouze

na to, zda členský stát může uplatnit své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění na držitele řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě na základě znaleckého posudku o způsobilosti k řízení motorových vozidel, pokud byl tento posudek vypracován po datu vydání uvedeného řídičského průkazu, ale týká se skutečností, které nastaly výlučně před tímto datem.

- 58 Zadruhé je třeba uvést, že Soudní dvůr ve své judikatuře ke směrnici 91/439 již opakovaně rozhodoval o právních důsledcích zásady vzájemného uznávání řídičských průkazů vydaných členskými státy a měl možnost upřesnit za různých skutkových okolností práva a povinnosti členského státu vydání i hostitelského členského státu v souvislosti s ověřováním způsobilosti k řízení motorových vozidel a místem bydliště držitele řídičského oprávnění.
- 59 Z judikatury uvedené v bodě 48 tohoto usnesení vyplývá, že čl. 1 odst. 2, čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musejí být vykládány v tom smyslu, že nebrání ve všech případech tomu, aby členský stát na svém území odmítl uznat řídičské oprávnění vyplývající z řídičského průkazu vydaného jiným členským státem (výše citovaný rozsudek Wierer, bod 50).
- 60 Jak vyplývá z posledního bodu odůvodnění směrnice 91/439, článek 8 odst. 2 a 4 této směrnice konkrétně umožňuje členským státům, aby z důvodu bezpečnosti na pozemních komunikacích za určitých okolností uplatňovaly své vnitrostátní právní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění na všechny držitele řídičských průkazů, kteří mají obvyklé bydliště na jejich území (výše citovaný rozsudek Zerche a další, bod 55).

- 61 Soudní dvůr nicméně opakovaně připomněl, že tuto možnost, která vyplývá z čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439, lze využít pouze z důvodu chování dotčené osoby po obdržení řídičského průkazu vydaného v jiném členském státu (viz výše uvedená usnesení Halbritter, bod 38 a Kremer, bod 35, a výše citovaný rozsudek Zerche a další, bod 56, jakož i rozsudek Weber, bod 34), a nikoli z důvodů okolností předcházejících vydání tohoto řídičského průkazu.
- 62 Pokud jde o odstavec 4 první pododstavec zmíněného článku 8, který opravňuje členský stát odmítnout uznat platnost řídičského průkazu vydaného jiným členským státem osobě, na kterou se na území prvního členského státu vztahuje opatření k omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění, je třeba připomenout, že toto ustanovení představuje výjimku z obecné zásady vzájemného uznávání řídičských průkazů, a musí být tudíž vykládáno restriktivně (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Schwarz, bod 84 a tam citovaná judikatura).
- 63 Kdyby totiž byly výjimky z povinnosti uznávat bez dalších formalit řídičské průkazy vydané členskými státy, které vyvažují tuto zásadu se zásadou bezpečnosti silničního provozu, chápány široce, došlo by tím k popření smyslu zásady vzájemného uznávání řídičských průkazů vydaných v členských státech v souladu se směrnicí 91/439 (viz v tomto smyslu výše citované usnesení Wierer, bod 52).
- 64 Podmínky, za jakých členské státy mohou využít možnosti, kterou jim dává čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439, a to odepřít držiteli řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě, který má však své obvyklé bydliště na jejich území, právo používat na tomto území tento řídičský průkaz, byly zkoumány Soudním dvorem zejména v rámci výše citovaných usnesení Halbritter a Kremer.

- 65 Věc, v níž bylo vydáno výše citované usnesení Halbritter, se týkala osoby, které bylo v Německu odňato řídičské oprávnění a po určité období jí bylo zakázáno je znovu získat, která však následně po vypršení tohoto zákazu získala řídičský průkaz v Rakousku. Německé orgány zamítly žádost o přepsání rakouského řídičského oprávnění na řídičské oprávnění německé, která byla vykládána jako žádost o právo využívat rakouské řídičské oprávnění na německém území. Tyto orgány byly toho názoru, že rakouský řídičský průkaz nemůže být uznán na území Spolkové republiky Německo, neboť panu Halbritterovi bylo v tomto členském státě odňato řídičské oprávnění a pochybnosti o jeho způsobilosti k řízení motorových vozidel existující od tohoto odnětí mohou být rozptýleny pouze na základě kladného lékařsko-psychologického znaleckého posudku vypracovaného v souladu s normami platnými v Německu. Znalecký posudek vypracovaný v Rakousku před udělením rakouského řídičského oprávnění nebyl považován za rovnocenný znaleckému posudku odpovídajícímu vnitrostátním normám.
- 66 Soudní dvůr v bodě 37 uvedeného usnesení dospěl k závěru, že pokud držitel platného řídičského průkazu vydaného v členském státu po vypršení zákazu získat řídičské oprávnění, který mu byl uložen v jiném členském státě, má v posledně uvedeném státě bydliště, nemůže tento stát vyžadovat nové ověření způsobilosti držitele k řízení motorových vozidel, třebaže jeho vnitrostátní předpisy ukládají takovýto přezkum z důvodu okolností, za jakých bylo předchozí řídičské oprávnění odňato, pokud tyto okolnosti předcházejí vydání nového řídičského průkazu.
- 67 Soudní dvůr v bodě 38 výše citovaného usnesení Halbritter dospěl k závěru, že Spolková republika Německo může využít možnosti uplatnit na základě čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 na držitele řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě, tj. v daném případě v Rakouské republice, který má své obvyklé bydliště v Německu, své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění pouze v návaznosti na chování dotyčné osoby po získání řídičského

průkazu v jiném členském státě. V daném případě však předkládající soud uvedl, že neexistuje nic, co by mohlo zpochybnit způsobilost k řízení motorových vozidel pana Halbrittera na základě okolností nastalých poté, co mu bylo uděleno rakouské řídicí oprávnění.

- 68 Pokud jde o věc, v níž bylo vydáno výše citované usnesení Kremer, tato se týkala německého státního příslušníka s bydlištěm v Německu, kterému bylo německé řídicí oprávnění odňato v důsledku opakovaného porušování pravidel silničního provozu. Pan Kremer získal nové řídicí oprávnění v Belgii, přičemž v té době mu žádný platný zákaz nebránil v možnosti požádat o nové řídicí oprávnění. Následně byl pan Kremer v Německu odsouzen za jízdu bez řídicího oprávnění a jeho belgické řídicí oprávnění mu bylo odňato, neboť německé orgány měly za to, že od okamžiku odnětí svého německého řídicího oprávnění již nebyl oprávněn řídit na německém území, a odmítly uznat platnost řídicího průkazu vydaného následně v Belgii, dokud jmenovaný nesplní podmínky stanovené německými právními předpisy, jimiž se řídí nové udělení řídicího oprávnění po odnětí předchozího řídicího oprávnění.
- 69 Soudní dvůr byl ve věci Kremer dotázán na to, zda čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439, brání tomu, aby členský stát odmítl uznat na svém území řídicí oprávnění vyplývající z řídicího průkazu vydaného v jiném členském státě, a tudíž platnost uvedeného průkazu, dokud jeho držitel, jemuž bylo předchozí řídicí oprávnění na území prvního členského státu odňato, aniž bylo toto opatření doprovázeno dočasným zákazem získání nového řídicího oprávnění, nesplní podmínky vyžadované právními předpisy tohoto státu pro udělení nového řídicího oprávnění po odnětí předchozího řídicího oprávnění, včetně zkoušky způsobilosti k řízení osvědčující, že důvody uvedeného odnětí již nejsou dány.

- 70 Soudní dvůr stejně jako ve výše citovaném usnesení Halbritter rozhodl, že členský stát nemůže od držitele platného řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě vyžadovat splnění podmínek stanovených jeho vlastním vnitrostátním právem pro nové udělení řidičského oprávnění následující po odnětí předchozího řidičského oprávnění. Orgány hostitelského státu obzvláště nemohou podmínit uznání řidičského oprávnění vydaného v jiném členském státě požadavkem nového ověření způsobilosti jeho držitele k řízení motorových vozidel, a to ani když je takový přezkum za okolností, které se shodují s těmi, které vedly k odnětí předchozího řidičského oprávnění, vyžadován vnitrostátními předpisy, pokud tyto okolnosti předcházejí vydání nového řidičského průkazu (výše citované usnesení Kremer, body 32 a 33).
- 71 Je třeba poukázat na to, že v bodě 36 výše citovaného usnesení Kremer Soudní dvůr dospěl k závěru, že předkládající soud neuvedl žádnou skutečnost, která by mohla zpochybnit způsobilost pana Kremera k řízení motorových vozidel na základě okolností nastalých po získání platného řidičského průkazu vydaného v Belgii. Jediné protiprávní jednání, které bylo jmenovanému vytýkáno, kterého se dopustil po získání tohoto řidičského průkazu, spočívalo v tom, že řídil na německém území, aniž byl držitelem platného řidičského oprávnění, neboť řidičský průkaz získaný v Belgii nebyl uznán s odůvodněním, že nebyly dodrženy podmínky stanovené německými právními předpisy k získání nového řidičského oprávnění po odnětí předchozího řidičského oprávnění.
- 72 Z této judikatury vyplývá, že k tomu, aby bylo možné využít možnosti použít své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění, kterou členskému státu obvyklého bydliště držitele řidičského průkazu dává čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439, musí být dány skutečnosti, které umožňují zpochybnit způsobilost k řízení motorových vozidel držitele tohoto řidičského průkazu na základě okolností, které musí mít souvislost s chováním dotyčné osoby po získání řidičského průkazu v jiném členském státě, a které umožňují zpochybnit jeho způsobilost k řízení motorových vozidel.

- 73 Vzhledem k výše uvedenému musí předkládající soud v původní věci – má-li určit, zda takový znalecký posudek, jako je znalecký posudek vypracovaný dne 1. listopadu 2004, umožňuje orgánům hostitelského členského státu odepřít na základě čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 držiteli řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě právo používat jej na území prvního členského státu – zkoumat, zda tento posudek může být skutečností, která je s to zpochybnit způsobilost F. Schefflera k řízení motorových vozidel na základě okolností nastalých po získání uvedeného řídičského průkazu.
- 74 Jak uvedli F. Scheffler a Komise, v daném případě patrně neexistuje skutečnost, která by umožnila zpochybnit způsobilost F. Schefflera k řízení motorových vozidel na základě okolností nastalých po získání jeho polského řídičského průkazu. Z předkládacího rozhodnutí totiž vyplývá, že posouzení způsobilosti k řízení motorových vozidel, které bylo provedeno po datu vydání tohoto řídičského průkazu, bere v potaz výlučně skutečnosti, které nastaly před tímto datem. Předkládající soud obzvláště uvádí, že F. Schefflerovi nelze vytknout žádné porušení pravidel silničního provozu po vydání uvedeného řídičského průkazu.
- 75 Je třeba uvést, že požadavek chování držitele řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě následujícího po vydání uvedeného průkazu a způsobilého odůvodnit uplatnění právních předpisů hostitelského státu týkajících se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění nemusí být nutně vykládán tak, že se vztahuje výlučně k porušení pravidel silničního provozu. Nic to však nemění na tom, že takovýto požadavek vyžaduje, aby bylo v určitý okamžik zjištěno chování držitele řídičského průkazu následující po jeho vydání, které umožňuje zpochybnit jeho způsobilost k řízení motorových vozidel, či dokonce učinit závěr o jeho nezpůsobilosti k řízení.
- 76 Je každopádně na předkládajícím soudu, který je jako jediný hlouběji obeznámen se sporem, který mu byl předložen, aby ověřil, zda takový znalecký posudek

o způsobilosti k řízení motorových vozidel, jako je znalecký posudek, jenž je předmětem věci v původním řízení, splňuje podmínky připomenuté v bodech 72, 73 a 75 tohoto usnesení a vykazuje vztah, byť částečný, s jednáním dotyčné osoby zjištěným po vydání polského řidičského průkazu. Pokud tomu tak není, nemůže členský stát obvyklého bydliště z důvodu takového znaleckého posudku odmítnout uznat na svém území na základě čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 řidičské oprávnění vyplývající z platného řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě.

- 77 Za těchto podmínek je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice Rady 91/439 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát, který využije možnosti, kterou mu dává čl. 8 odst. 2, a sice uplatní své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na držitele řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě, odmítl uznat na svém území řidičské oprávnění vyplývající z platného řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě, a to na základě znaleckého posudku o způsobilosti k řízení motorových vozidel předloženého tímto držitelem řidičského oprávnění, jestliže byl tento posudek sice vypracován po datu vydání uvedeného řidičského průkazu a na základě vyšetření dotčené osoby provedeného až po tomto datu, avšak neváže se ani částečně k jednání dotyčné osoby, které by bylo zjištěno až po vydání tohoto řidičského průkazu, a týká se výlučně okolností nastalých před uvedeným datem.

K nákladům řízení

- 78 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice Rady 91/439/EHS ze dne 29. července 1991 o řídičských průkazech, ve znění směrnice Rady 2006/103/ES ze dne 20. listopadu 2006, musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát, který využije možnosti, kterou mu dává čl. 8 odst. 2, a sice uplatní své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění na držitele řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě, odmítl uznat na svém území řídičské oprávnění vyplývající z platného řídičského průkazu vydaného v jiném členském státě, a to na základě znaleckého posudku o způsobilosti k řízení motorových vozidel předloženého tímto držitelem řídičského oprávnění, jestliže byl tento posudek sice vypracován po datu vydání uvedeného řídičského průkazu a na základě vyšetření dotčené osoby provedeného až po tomto datu, avšak neváže se ani částečně k jednání dotčené osoby, které by bylo zjištěno až po vydání tohoto řídičského průkazu, a týká se výlučně okolností nastalých před uvedeným datem.

Podpisy.